

ВІДГУК

офіційного опонента доктора педагогічних наук, доцента
Бацуровської Ілони Вікторівни
на дисертацію **Макієвського Олексія Івановича** на тему
**«Професійна підготовка у закладах освіти майбутніх механіків до
технічного сервісу»**, подану на здобуття наукового ступеня кандидата
педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Актуальність теми дослідження. Професійна діяльність механіка відзначається складним і динамічним характером, передбачає використання новітніх інформаційних технологій, зразків технічних досягнень, і характеризується високим рівнем відповідальності для прийняття рішень в умовах сучасного виробництва. У зв'язку з цим у професійній підготовці майбутніх механіків необхідними стають зміни, які пов'язані із вимогами до їх операційно-функціональних та особистісних характеристик, що виражаються у професійній компетентності до технічного сервісу.

Відтак, актуальність представленого дослідження знаходиться в контексті реалізації суспільних, науково-теоретичних й практичних потреб у цілісному обґрунтуванні теоретико-методичних засад підготовки у закладах освіти майбутніх механіків до технічного сервісу. Це також підтверджується низкою визначених автором суперечностей теоретичного і методичного характеру, які, безумовно, потребують невідкладного розв'язання.

Дослідження виконано відповідно до теми Зведеного плану НДР сфери освіти, науки та інноватики «Теорія і технологія навчання у системі професійної освіти» (Державний реєстраційний номер 0115U000552). Тема дисертації затверджена Вченою радою Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (протокол № 9 від 30 грудня 2015 року).

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації підтверджується результатами дослідження, проведеного дисертантом, і не викликає сумніву. Експериментальна база дослідження охоплює освітній процес Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (довідка від 26.12.2020 р. № 127), Київського інституту залізничного транспорту Державного університету інфраструктури та технологій (протокол №11 від 18.06.2021 р.), ВСП «Київський транспортно-економічний фаховий коледж Національного транспортного університету» (довідка від 25.08.2021 р. № 01/01-205), ВСП «Житомирський автомобільно-дорожній фаховий коледж Національного транспортного університету» (довідка від 12.01.2021 р. № 2/113), Вінницького

транспортного коледжу (довідка від 18.06.2021 р. № 01-443/01-12), Чернівецького транспортного фахового коледжу (довідка від 11.07.2021 р. № 418), ВСП Вінницького фахового коледжу будівництва, архітектури та дизайну Київського національного університету будівництва і архітектури (довідка від 08.06.2021 р. № 379), Київського коледжу зв'язку (довідка від 26.08.2021 р. № 01/24-2-312).

Грунтовний аналіз наукової літератури, глибоке усвідомлення суперечностей та проблеми, яку вони породжують, дало дисертантці змогу коректно визначити науковий апарат дослідження. Зокрема, його предмет логічно узгоджується з об'єктом і метою; чітко сформульовано гіпотезу й завдання дисертації, що уможливило оптимальне визначення загальної стратегії дослідницького пошуку.

Найбільш суттєвими результатами дослідження, що містять новизну вважаємо:

- сформульовані та обґрунтовані теоретичні та методичні засади професійної підготовки у закладах освіти майбутніх механіків з професійною компетентністю до технічного сервісу;
- удосконалення змістовно-методичне наповнення модулів професійно орієнтованих дисциплін підготовки майбутніх механіків до діяльності з технічного сервісу; в авторському трактуванні сформульовано поняття «технічний сервіс», «професійна компетентність до технічного сервісу у майбутніх механіків» та специфіку змісту визначення «професійна підготовка майбутніх механіків до технічного сервісу»;
- обґрунтування теоретичних та методичних засад та моделі організації освітнього процесу формування у майбутніх механіків професійної компетентності до технічного сервісу;

Відзначимо, що подана дисертація побудована на належній джерельній базі, яка представлена нормативними документами, фундаментальними науковими статтями вітчизняних та зарубіжних науковців, енциклопедичними та періодичними виданнями, в яких досліджувана проблема розглядається під кутом зору філософії, психології та педагогіки.

Структура дисертаційної роботи є виваженою та логічною.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає в обґрунтовані, розроблені та впроваджені моделі організації освітнього процесу формування у майбутніх механіків професійної компетентності до технічного сервісу; модернізації навчально-методичного забезпечення освітньо-змістовних складових дисциплін професійної підготовки у напрямі формування у майбутніх механіків професійної компетентності до технічного сервісу: «Теорія та конструкція автомобілів», «Технічна експлуатація автомобілів», «Основи

технології ремонту автомобілів», «Електрообладнання автомобілів», «Технологічне обладнання для ТО і ремонту автомобілів»; розроблені інтегрованого професійно орієнтованого курсу «Технічний сервіс мехатронних систем» для підготовки майбутніх фахівців за спеціальністю 274 «Автомобільний транспорт» галузі знань 27 «Транспорт». Матеріали дослідження можуть бути практично корисними для широкого спектра спеціальностей професійної підготовки майбутніх фахівців транспортної сфери та її технічного обслуговування.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність у цілому.

У першому розділі дисертації «Теоретичні та методичні засади професійної підготовки майбутніх механіків до технічного сервісу у закладах освіти», окреслено теоретичні засади професійної підготовки майбутніх механіків до технічного сервісу у вітчизняних та закордонних закладах освіти, проаналізовано технічний сервіс як складова професійної підготовки майбутніх механіків у закладах освіти та обґрунтовано методику формування у майбутніх механіків професійної компетентності до технічного сервісу.

Заслуговує на увагу здійснений контент-аналіз особливостей та специфіки підготовки майбутніх механіків в системі освіти. Дисертант визначає *функціонал технічного сервісу*, який охоплює комплекс послуг, а саме : вивчення потреб споживачів у машинах і сервісному їх обслуговуванні; у наданні інформаційно-консультативних, консалтингово-дорадчих послуг; у забезпеченні споживачів запасними комплектуючими, обладнанням, машинами апаратами в тому числі інформаційно-технологічним супроводом; у підготовці споживачів з питань щодо чинних правил експлуатації машин і обладнання; у проведенні діагностики, технічного обслуговування та ремонту машин; у здійсненні техніко-механізованих робіт; в організації та наданні якісних послуг з каршерінгу, орендування автомобілів..

У другому розділі «Формування у майбутніх механіків професійної компетентності до технічного сервісу» визначено організаційно-педагогічні умови професійної підготовки у закладах освіти майбутніх механіків до технічного сервісу. Враховано, що формування у майбутніх механіків професійної компетентності до технічного сервісу відбувається у процесі професійної підготовки, що включає навчально-пізнавальну діяльність з дисциплін професійно-практичного циклу, виробничої та технологічної практик, курсового і дипломного проектування, тому актуальним є застосування технології модульного навчання, що дозволило зробити інтегровану модуляризацію та методичний супровід змісту навчання.

Заслуговують на увагу теоретично обґрунтована та розроблена структурно-функціональну модель формування у майбутніх механіків професійної компетентності до технічного сервісу. Авторська модель побудована в логіці системного підходу та ґрунтується на авторському доробку, враховує системоутворюючі компоненти: цільовий, організаційно-методичний, навчально-пізнавальний, теоретико-практичний, результативний блоки. Проектування моделі спирається на соціально-економічне замовлення суспільства та запити стейкхолдерів на висококваліфікованих фахівців транспортної галузі.

У третьому розділі «Експериментальна перевірка ефективності моделі формування у майбутніх механіків професійної компетентності до технічного сервісу» сплановано проведення, оцінювання результатів педагогічного експерименту; виокремлено етапи формування компетентності з технічного сервісу у майбутніх механіків у процесі професійної підготовки за розробленими організаційно-педагогічними умовами освітнього процесу.

Автор досліджує методику організації освітнього процесу формування у майбутніх механіків професійної компетентності до технічного сервісу через принципи навчання, змістово-методичне наповнення, форми, засоби і методи навчання, діагностику знань, умінь та навичок, що сприяє формуванню висококваліфікованого фахівця, спроможного вирішувати складні професійні завдання. Визначено критерії та схарактеризовано рівні сформованості професійної компетентності у майбутніх механіків до технічного сервісу, які здобували освіту у закладах фахової передвищої (коледжах) та вищої (університетах) освіти. Розділ містить детальний аналіз результатів педагогічного експерименту, який засвідчив позитивну динаміку змін в експериментальних групах порівняно з контрольними. Отже, результати після проведеного експерименту є не випадковими, а їх достовірність підтверджена за допомогою методу перевірки статистичних гіпотез з використанням критерію Пірсона (χ^2).

Зауважимо, що всі кількісні результати дослідження статистично обчислені, їх достовірність не викликає сумніву. Результати проведеного педагогічного експерименту показали позитивну динаміку та засвідчують ефективність розробленої авторської моделі.

Загальні висновки логічно впливають зі змісту роботи, у концентрованому вигляді відображають основні результати дослідження відповідно до його завдань. У роботі зроблені відповідні узагальнення й висновки, оформлені додатки, які можуть бути використані теоретиками і практиками. Правильно оформлено список використаних джерел.

Таким чином, аналізуючи дисертаційне дослідження Макієвського Олексія Івановича відзначимо, що в цілому воно характеризується логічністю викладу матеріалу. Матеріали дисертаційного дослідження належним чином структуровані, що відображено у змісті роботи.

Основні положення та результати дисертаційного дослідження опубліковано у 19 науково-методичній праці, серед них 2 статті у колективних монографіях, 2 статті у наукових фахових виданнях з педагогіки, 3 статі у виданнях, що внесені до міжнародних наукометричних баз даних, серед них 1 стаття у виданнях, які внесені до наукометричної бази Web of Science; 5 – у збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій, 7 наукових праць додатково відображають результати дослідження.

У цілому дисертаційна робота Макієвського Олексія Івановича характеризується самостійністю наукового пошуку та достатнім рівнем теоретичного узагальнення, а достовірність одержаних результатів підтверджується аналізом великого обсягу літературних джерел, вдало підібраними та застосованими методами дослідження, репрезентативністю вибірки, математичним та статистичним перетворенням якісного та кількісного аналізу емпіричних даних, а також апробацією на конференціях різного рівня.

Відповідність змісту автореферату основним положенням дисертації. Структурна побудова та зміст автореферату ідентичні основним положенням дисертації. Наукові положення, висновки та рекомендації, що наведені в авторефераті дисертанта, належним чином розкриті й обґрунтовані в рукописі дисертації.

Загалом позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Макієвського Олексія Івановича, можна висловити деякі зауваження та побажання:

1. У параграфі 1.3. дисертаційного дослідження дисертант описує елементи формування у майбутніх механіків професійної компетентності до технічного сервісу. Робота значно виграла б якщо доповнити такий опис педагогічним аналізом сучасного стану формування професійних компетентностей в умовах сучасних технологічних освітніх середовищ.
2. У параграфі 2.3. описано модель формування компетентності технічного сервісу у майбутніх механіків у процесі професійної підготовки. Доцільним було б доповнити параграф структурно-логічною схемою впровадження авторської моделі.
3. Варто надати методичні рекомендації для професорсько-викладацького складу закладів освіти щодо практичного використання інформаційно-технологічного забезпечення під час професійної підготовки майбутніх механіків до технічного сервісу.

4. У параграфі 3.2. описано експертне оцінювання запропонованої моделі формування у майбутніх механіків професійної компетентності до технічного сервісу. Доцільним було б структурне унаочнення елементів графічного моніторингу у додатках дисертації.

Висловлені зауваження та побажання спрямовані на вдосконалення дисертаційної роботи і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації.

Загальні висновки й оцінка дисертації.

Відгук позитивний. Дисертаційне дослідження Макієвського Олексія Івановича «Професійна підготовка у закладах освіти майбутніх механіків до технічного сервісу», незважаючи на вказані зауваження і побажання, дає підставу стверджувати, що робота має самостійний і завершений характер, характеризується ґрунтовним аналізом у методологічному й теоретичному аспектах. Отримані нові науково обґрунтовані результати доводять її теоретичну і практичну значущість.

Дисертаційна робота заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам п. 9, 10, 12-14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (з урахування змін від 19.08.2015 р.) та іншим інструктивним вимогам щодо кандидатських дисертацій, а її автор – Макієвський Олексій Іванович – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри електроенергетики,
електротехніки та електромеханіки
Миколаївського національного
аграрного університету

І. В. Бацуровська

Підпис засвідчую

начальник відділу
кадрів Л.В. Машкіна